

REPUBLIKA HRVATZKA

Ličko-senjska županija

GIMNAZIJA GOSPIĆ

Gospić, Budačka 24

PRAVILNIK

**O SIGURNOJ I ODGOVORNOJ UPOTREBI INFORMACIJSKO-
KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE GIMNAZIJE GOSPIĆ**

Gospić, listopad 2018.g.

Na temelju članka 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 7/17 i 68/18) i članka 113. Statuta Gimnazije Gospić , Školski odbor Gimnazije Gospić na svojoj 17. redovnoj sjednici održanoj dana 4. listopada 2018.g. donosi

PRAVILNIK O SIGURNOJ I ODGOVORNOJ UPOTREBI INFORMACIJSKO- KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE GIMNAZIJE GOSPIĆ

I. UVOD

Članak 1.

S obzirom na sve veću sustavnu upotrebu informacijsko-komunikacijske tehnologije (u daljnjem tekstu: IKT) , potrebno je voditi računa o prijetnjama informacijskom sadržaju i IKT infrastrukturi koje mogu realizirati različitim oblicima štete informacijskom sustavu Gimnazije Gospić (u daljnjem tekstu : Škola) (npr. gubitak informacija, nemogućnost pristupa resursima i informacijskom sadržaju, uništenje opreme i sl.) Zbog toga je potrebno veliku pozornost posvetiti sigurnom i odgovornom korištenju IKT-a, a što je moguće postići definiranjem sigurne politike škole.

Svrha Pravilnika o sigurnoj i odgovornoj upotrebi informacijsko-komunikacijske tehnologije (u daljnjem tekstu: Pravilnik) je:

- Unapređenje sigurnosti školske informatičke opreme i mreže,
 - Jasno i nedvosmisleno određivanje načina prihvatljivog i dopuštenog korištenja IKT resursa Škole,
 - Zaštita informacijskog sadržaja i opreme,
 - Promoviranje sustava i usluga naprikladnijim učenicima,
 - Poticanje aktivnog sudjelovanja učenika u radu s IKT-om promovirajući sigurno, odgovorno i učinkovito korištenje digitalnih tehnologija,
 - Propisivanje sankcija u slučaju kršenja odredbi Pravilnika.
- Ovaj Pravilnik se primjenjuje na sve korisnike IKT infrastrukture Škole.

Članak 2.

U Školi je u lipnju 2017.g. postavljena infrastruktura CARNetove mreže.

Odlukom ravnatelja imenuje se tehničar- administrator E-škole.

Učenici su se dužni pridržavati uputa, koje im mogu dati nastavnici, djelatnici Škole i tehničar-administrator E-škole, a kojima je cilj unapređenje sigurnosti školske informatičke opreme i mreže.

II. OSNOVE SIGURNOSNE ODREDBE

Članak 3.

Kompletna računalna mreža i računalna oprema dobivena u sklopu pilot projekta e-Škole, stara računalna mreža i računalna oprema smatraju se IKT infrastrukturom Škole.

Korisnici IKT infrastrukture su učenici, nastavnici, ostali djelatnici i povremeni korisnici (gosti).

Materijalni resursi su:

- Kompletna računalna mreža izgrađena u sklopu projekta e-Škole i računalna oprema
- Stara računalna mreža i računalna oprema.

Nematerijalni resursi su:

- aplikacije koje Škola koristi: e-Dnevnik, e-Matica, COP (centralni obračun plaća s evidencijom kadrova), Meraki (središnji sustav za upravljanje računalnom mrežom).

Članak 4.

Školska oprema se mora čuvati i pažljivo koristiti.

Članak 5.

U poslovanju Škole razlikujemo javne i povjerljive informacije.

Javne su one informacije koje su vezane uz djelatnost Škole i čija je javna dostupnost u interesu Škole (kontakt podaci Škole, promidžbeni materijali, internetske stranice Škole, informacije koje je Škola u skladu sa zakonom dužna objavljivati i sl.).

Povjerljive informacije su osobni podaci djelatnika, učenika (npr. kontakt podaci osobe, fotografije osoba,...) podaci iz evidencija koje vodi Škola (e-Dnevnik, e-Matica, matične knjige...) te informacije koje se smatraju poslovnom tajnom. Osobni podaci se mogu koristiti isključivo uz prethodno odobrenje ravnatelja ili osobe koju on za to posebno opunomoći.

Članak 6.

Učenici, nastavnici i ostali djelatnici koji se spajaju na računalnu mrežu vlastitim pametnim telefonima čiji su sustavi Android, Windows i Ios, nemaju zaštitu od strane Škole.

Na računalima u informatičkoj učionici mjera zaštite je implementirana kod davatelja internetskih usluga. Njihovi serveri blokiraju sadržaje i stanice sumnjivog karaktera.

Članak 7.

Djelatnici Škole posjeduju AAI@EduHr korisnički račun te su dužni koristiti službenu e-mail adresu (ime.prezime@skole.hr) za komunikaciju s nadležnim tijelima i institucijama iz sustava znanosti i obrazovanja.

Članak 8.

Nastavnicima i drugim djelatnicima Škole strogo je zabranjeno davati učenicima i drugim korisnicima vlastite zaporce i digitalne identitete.

Članak 9.

Svi djelatnici Škole moraju se pridržavati etičkih načela pri korištenju IKT-a.

Članak 10.

Svako nepridržavanje ovih pravila i svako ponašanje koje nije u skladu s Pravilnikom prijavljuje se ravnatelju Škole, a sankcionirat će se temeljem važećih općih akata Škole.

Ozbiljniji incidenti prijavljuju se CARNetovom CERT-u preko obrazaca na mrežnoj stranici www.cert.hr.

III. ŠKOLSKA IKT OPREMA I ODRŽAVANJE

Članak 11.

Računala u Školi su povezano bežično i žičano. Računalna mreža se sastoji od novog dijela koji je izgrađen u sklopu pilot projekta e-Škole te starog dijela mreže. U sklopu pilot projekta e-Škole imenovan je tehničar – administrator e_Škole, koji je zadužen za održavanje navedene mrežne infrastrukture.

Računalni otpad zbrinjava se odvojenood ostalog otpada, a Škola će takav otpad predati ovlaštenom sakupljaču EE otpada.

Članak 12.

U bežičnim pristupnim točkama su postavljena tri naziva bežičnoj mreži (SSID) :

- a) eduroam,
- b) eskole
- c) guest.

Članak 13.

Škola koristi računalne programe licencirane od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja i tvrtke Microsoft. Ministarstvo znanosti i obrazovanja je izradilo web portal Centar za preuzimanje Microsoft proizvoda. Portalu ima pristup administrator sustava.

U sustav se prijavljuje AAI@edu korisničkim računom gdje se mogu preuzeti svi navedeni operativni sustavi i office s pripadajućim ključevima za aktivaciju.

Svi računalni programi moraju se koristiti u skladu s propisima i pripadajućim licencama.

Članak 14.

Učenici ne smiju instalirati nikakve računalne programe u informatičkoj učionici (igrice i sl.).

Na ostala računala u Školi nije dopušteno ništa instalirati bez odobrenja administratora. Ukoliko se pojavi potreba za instaliranjem dodatnog programa, djelatnik odnosno učenik koji ga želi instalirati dužan je obavezno javiti se administratoru.

Članak 15.

Svako nepridržavanje ovih pravila može rezultirati disciplinskim mjerama prema djelatnicima Škole ili pedagoškim mjerama prema učenicima.

IV. REGULIRANJE PRISTUPA IKT OPREMI

Članak 16.

Računalnoj mreži mogu pristupiti samo učenici, nastavnici, ostali djelnici Škole te vanjski partneri i posjetitelji.

Pristup bežičnoj računalnoj mreži je zaštićen na nekoliko načina. Pristup ovisi o tome tko se želi spojiti na mrežu i s kojim razlogom.

U bežičnim pristupnim točkama su postavljena tri naziva za pristup bežičnoj mreži (SSID) :

- a) eduroam,
- b) eskole
- c) guest.

- a) Na eduroam mrežu se spajaju nastavnici i učenici sa svojim privatnim ili školskim uređajima.
- b) e-Skole mreža se koristi za spajanje uređaja u STEM učionicama gdje se nastavnici i učenici (samo u slučaju da koriste isti uređaj) spajaju preko Captive portala koji je aktiviran prilikom procesa spajanja (WPA2-PSK password-protected with custom RADIUS enkripcija).

Također se autentificiraju svojim korisničkim podacima iz AAI@EduHr sustava (802.1x with custom RADIUS enkripcija). Na taj način se može identificirati i pratiti njihov promet u računalnoj mreži.

- b) Guest mreža se koristi za spajanje vanjskih partnera i posjetitelja (Open-password-protected with Meraki RADIUS enkripcija). Partnerima i posjetiteljima koji imaju AAI@edu račun je omogućen pristup na eduroam mrežu uz ograničenje brzine pristupa. Ostalim partnerima i posjetiteljima se može na zahtjev omogućiti pristup bežičnoj mreži. Bežična mreža guest je otvorenog tipa, a za autentikaciju se koristi tzv. captive portal. Kako bi im se omogućio pristup, e-Škole tehničar u Meraki upravljačkoj ploči mora kreirati korisničko ime za svakog korisnika kojem škola odobri pristup mreži.

U sklopu projekta e-Škole, nastavnici i stručni suradnici zaduženi su opremom (hibridna računala, tableti i prijenosna računala).

U slučaju duže odsutnosti djelatnika, a u svrhu normalnog funkcioniranja nastavnog procesa, djelatnik je dužan vratiti opremu, o čemu odluku donosi ravnatelj.

Članak 17.

Učenici smiju uz dopuštenje nastavnika koristiti samo školska računala koja su njima namijenjena (računala u informatičkoj učionici i u STEM učionicama).

Vlastita računala i pametne telefone učenici smiju za vrijeme nastave koristiti isključivo u obrazovne svrhe i uz prethodnu dozvolu nastavnika, pri čemu moraju paziti da ne ugrožavaju druge korisnike školske mreže širenjem virusa i drugih zlonamjernih programa. Kojim aplikacijama i internetskim sadržajima učenici mogu pristupiti određuje isključivo nastavnik.

Učenici smiju koristiti vlastita računala u privatne svrhe isključivo za vrijeme odmora te prije i poslije nastave.

Članak 18.

Osim računalima koja su dobili u sklopu pilot projekta e-Škole nastavnici imaju pristup računalu u zbornici te računalima u informatičkoj učionici, specijaliziranim e-učionicama, a ostalo osoblje računalima u uredima Škole.

Članak 19.

Svi nastavnici koji koriste informatičku učionicu i specijalizirane e-učionice moraju se pridržavati sljedećih naputaka:

- Učionica mora ostati na kraju onako kako je i zatečena
- Računala se obavezno moraju ugasiti nakon uporabe
- U slučaju da neko od računala ne radi treba kontaktirati nastavnika informatike (voditelja informatičke učionice)
- Radna mjesta moraju ostati uredna (namještena tipkovnica, miš, monitor, stolica na svojem mjestu)
- Prozore obavezno zatvoriti

- Učionicu zaključati

Nastavnik informatike (voditelj informatičke učionice) je odgovoran za informatičku učionicu, a voditelji e-učionica za informatičku opremu u specijaliziranim e-učionicama.

Članak 20.

Za rad s računalima u Školi preporučuje se korištenje korisničkih zaporke koje se sastoje od kombinacije malih i velikih slova, brojeva i posebnih znakova te su minimalne duljine 8 znakova.

Članak 21.

Odlukom Ministarstva znanosti i obrazovanja sve osnovne i srednje škole spojene na CARNet mrežu automatski su uključene i u sustav filtriranja nepoćudnih sadržaja.

Od učenika se očekuje da prihvate filtriranje određenih sadržaja kao sigurnosnu mjeru te ga ne smiju pokušati zaobići, jer je ono postavljeno radi njihove sigurnosti, ali i sigurnosti svih drugih učenika. Nadalje, zaobilazanje sigurnosnih postavki moglo bi ugroziti održavanje nastave.

Ako učenik smatra da je određeni sadržaj neopravdano blokiran ili propušten može se obratiti nastavniku informatike. Ako učenici primijete neprimjerene, uznemirujuće ili sadržaje koji ugrožavaju njihovu sigurnost, o tome odmah trebaju obavijestiti nastavnike ili ravnatelja.

U Školi postoji nadzor mrežnog prometa kroz Meraki Cloud System od strane e- Škole tehničara.

V. SIGURNOST KORISNIKA

Članak 22.

U Školi je potrebna neprekidna edukacija učenika, nastavnika i ostalih djelatnika da bi se mogao održati korak u korištenju IKT-a, kao i s nadolazećim prijetnjama u računalnoj sigurnosti. Prilikom korištenja računala i programi koji zahtjevaju prijavu lozinkom, potrebno je voditi računa da se kod prijave ne otkriju podaci o prijavi. Kada učenici odlaze iz učionice, a ostavljaju računalo uključeno, nastavnici su dužni odjaviti ih iz svih sustava u koje su se prijavili.

Učenici koji koriste računala u STEM učionicama, dužni su se obvezno nakon završetka rada odjaviti iz sustava u koje su se prijavili.

Članak 23.

Korisnici su dužni posebno voditi računa o svojem elektroničkom identitetu koji su dobili iz sustava AAI@edu. Svoje podatke moraju čuvati.

Početak školovanja u Školi svi učenici dobivaju elektronički identitet u sustavu AAI@EduHr. U slučaju gubitka korisničke oznake ili zaporke, odnosno u slučaju da mu je zaključan elektronički identitet, učenik se treba javiti administratoru imenika. Kada učenik prelazi u Školu iz druge škole, njegov elektronički identitet se prenosi.

Minimalno jednom godišnje (početkom školske godine) potrebno je revidirati elektroničke identitete učenika.

Nakon isteka učeničkog statusa i prestanka potrebe za posjedovanjem elektroničkog identiteta učenika, identitet je potrebno zatvoriti.

Pri zapošljavanju novog djelatnika, administrator imenika dodjeljuje mu elektronički identitet u sustavu AAI@EduHr, a pri prestanku radnog odnosa, identitet je potrebno zatvoriti.

Pravila pristupa učenika i djelatnika Škole školskim računalima potrebno je redovito provjeravati i po potrebi mijenjati.

Članak 24.

Datoteke preuzete iz nekog vanjskog izvora (putem elektroničke pošte, vanjskog diska, ili interneta) mogu ugroziti sigurnost učenika odnosno nastavnika. Zato je uputno ne otvarati ili prosljeđivati zaražene datoteke i programe kao niti otvarati datoteke iz sumnjivih ili nepoznatih izvora. Sve takve datoteke potrebno je provjeriti antivirusnim alatom prije korištenja.

VI. PRIHVATLJIVO I ODGOVORNO KORIŠTENJE INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE

Ponašanje na internetu

Članak 25.

Korisnici školskih računala odgovorni su za svoje ponašanje u virtualnom svijetu te se prema drugim korisnicima moraju ponašati pristojno, ne vrijeđati ih, niti objavljivati neprimjerene sadržaje.

Škola će korisnike upoznati s pravilima poželjnog ponašanja na internetu- „Netiquette“, objavljivanjem navedenih pravila u informatičkoj učionici.

Članak 26.

Učenike se na nastavi informatike i satu razredne zajednice poučava osnovnim pravilima ponašanja u virtualnom svijetu (ne otkrivati osobne podatke, svoju adresu, ime škole, telefonske brojeve i slično preko interneta na servisima poput Facebooka, Twitera, chat sobe...).

Članak 27.

Osim Pravila poželjnog ponašanja na internetu, uputno je da se učenici pridržavaju i sljedećih naputaka (Pravila sigurnog ponašanja):

- Osobne informacije na internetu se nikad ne smiju odavati.
- Zaporka je tajna i nikad se ne smije nikome reći.
- Ne odgovarajte na zlonamjerne ili prijeteće poruke!
- Treba pomoći prijateljima koji su zlostavljani preko interneta tako da se to ne prikriva i da se odmah obavijeste odrasli.
- Treba provjeriti je li Facebook profil skriven za osobe koji nam nisu 'prijatelji'. Treba biti kritičan prema ljudima koji se primaju za 'prijatelje'.
- Potrebno je biti oprezan s izborom fotografija koje se objavljuju na Facebooku.
- Treba provjeriti postoji li neka mrežna stranica o nama te koje informacije sadrži (treba upisati svoje ime i prezime u Google).

Autorsko pravo

Članak 28.

Korisnike se potiče da potpisuju materijale koje su sami izradili, ali i da poštuju tuđe radove. Nipošto ne smiju tuđe radove predstavljati kao svoje, preuzimati zasluge za tuđe radove, niti nedozvoljeno preuzimati tuđe radove s interneta. Korištenje tuđih materijala s interneta mora biti citirano, obavezno navodeći autora korištenih materijala te izvor informacije (poveznica i datum preuzimanja).

Članak 29.

Računalni programi su također zaštićeni zakonom kao jezična djela. Najčešće su zaštićeni samo izvorni programi, no ne i ideje na kojima se oni zasnivaju, a u što su uključeni i on-line programi odnosno web aplikacije.

Članak 30.

Kod mrežnih mjesta moguće je posebno zaštititi samo objavljeni sadržaj, a moguće je zaštititi i elemente koji se odnose na samo mrežno mjesto i djelo su dizajnera i/ili tvrtke/osobe koja je izradila samo mrežno mjesto.

Dijeljenje datoteka

Članak 31.

Pri korištenju digitalnih sadržaja, a osobito pri njihovu dijeljenju treba biti osobito oprezan.

U Školi je izričito zabranjeno nelegalno dijeljenje datoteka (npr. kopiranje ili preuzimanje autorski zaštićenog materijala poput e-knjige, glazbe ili pak videosadržaja).

Učenike i nastavnike treba podučiti o autorskom pravu i intelektualnom vlasništvu te ih usmjeriti na korištenje licenci za zaštitu autorskog prava i intelektualnog vlasništva.

Učenike i nastavnike treba podučiti o načinima nelegalnog dijeljenja datoteka i servisima koji to omogućuju (npr. Torrent).

Učenike i nastavnike treba informirati o mogućim posljedicama nelegalnog korištenja, dijeljenja i umnažanja autorski zaštićenih materijala.

Internetsko nasilje

Članak 32.

Internetsko nasilje se općenito definira kao namjerno i opetovano nanošenje štete korištenjem računala, mobitela i drugih elektroničkih uređaja.

Postoje različiti oblici internetskog zlostavljanja:

- nastavljanje slanja e-pošte usprkos tome što netko više ne želi komunicirati s pošiljateljem,
- otkrivanje osobnih podataka žrtve na mrežnim stranicama ili forumima,
- lažno predstavljanje žrtve na internetu,
- slanje prijetećih poruka žrtvi koristeći različite internetske servise (poput Facebooka, Skypea, e-maila i drugih servisa za komunikaciju),

- postavljanje internetske ankete o žrtvi,
- slanje virusa na e-mail ili mobitel,
- slanje uznemirujućih fotografija putem e-maila, mms-a ili drugih komunikacijskih alata.

Članak 33.

Nedopušteni su svi oblici nasilničkog ponašanja te će svi oni za koje se utvrdi da provode takve aktivnosti biti sankcionirani u skladu s Pravilnikom o pedagoškim mjerama i Kućnim redom Škole.

Potrebno je učenike i nastavnike poučiti o mogućim oblicima internetskog nasilja te o tome kako prepoznati internetsko nasilje.

U Školi je potrebno razviti nultu stopu tolerancije na internetsko nasilje.

Korištenje mobilnih telefona

Članak 34.

Kućnim redom Škole zabranjeno je korištenje mobilnih telefona za vrijeme nastave.

Iznimno, učenici mogu koristiti mobilne telefone za vrijeme nastave, kada nastavnik to zatraži i pravovremeno najavi.

Učenici mogu u Školi koristiti mobilne telefone za vrijeme odmora, prije ili poslije nastave, poštujući odredbe Kućnog reda Škole i ovog Pravilnika.

S obzirom da mobilni telefoni sve više imaju potpuni pristup internetu te da djeca i mladi koriste fiksne internetske veze kao i mobitele za pretraživanje interneta, sigurnosne mjere za korištenje interneta postaju važne i za korištenje mobilnih telefona (zaštita osobnih podataka, izbjegavanje štetnih sadržaja, zaštita potrošača, ovisnost o računalnim igrama, i slično).

Škola će upoznati učenike s posljedicama zlouporabe mobilnih telefona. Najrašireniji oblik nasilja među vršnjacima je nasilje putem mobilnih telefona.

Ono uključuje bilo kakav oblik poruke zbog koje se osoba osjeća neugodno ili joj se tako prijeti (tekstualna poruka, videoporuka, fotografija, poziv), odnosno kojoj je cilj uvrijediti, zaprijetiti, nanijeti bilo kakvu štetu vlasniku mobilnog telefona.

Članak 36.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednica Školskog odbora:

v.r. Antonija Pavelić, prof.

Klasa: 012-04/18-01/01
Urbroj: 2125-34-01-18-01
Gospić, 4. listopada 2018.g.

Pravilnik o sigurnoj i odgovornoj upotrebi informacijsko-komunikacijske tehnologije Gimnazije Gospić, objavljen je na oglasnoj ploči Gimnazije Gospić dana 5. listopada 2018.g.

v.d. ravnatelj Gimnazije Gospić:
v.r. Josip Štampar, prof.